

CURS 3.

Constructii de bază. Tipuri. Instrucțiuni C

5.1 Construcții de bază în C

Caracterele

La scrierea programelor C se folosește un subset al setului de caractere al codului ASCII. Caracterele din acest set se codifică în intervalul [0,127]. Un astfel de întreg poate fi păstrat în binar pe un octet (8 biți).

Se împart în trei grupe:

- caractere grafice în intervalul (32,127), aici intrând literele mari având codul ASCII în intervalul [65,96], literele mici [97,122], cifrele [48,57] și caracterele speciale
- caractere negrafice (de control); au coduri în intervalul [0,32) cu excepția caracterului Del având codul ASCII 127.
- caracterul spațiu având codul ASCII 32

Codul ASCII de valoare 0 definește caracterul nul; este un caracter impropriu, nu poate fi generat de la tastatură și nu are efect în ieșire. Este utilizat pentru a determina un șir arbitrar de caractere deoarece nici un caracter de la intrare nu poate coincide cu el.

Codul ASCII 10 deplasează cursorul în coloana 1 din linia următoare. În C referirea la acest cod se face cu combinația ‘\n’.

Nume (identificatori)

Un *identificator* este o succesiune de litere, cifre și caracterul de subliniere (_) care începe cu o literă (mică, mare) sau cu caracterul de subliniere. Sunt semnificative primele 32 de caractere. Literele mici se consideră distincte de cele mari.

Exemplu: x, a5b9, p_i_c, _cifra

Contraex: 9a\$, a+b, a%w, a_salut!

Identificatorii sunt folosiți pentru a identifica sau denumi funcții și variabile.

Cuvinte cheie

Sunt identificatori rezervați ai limbajului, având o semnificație bine determinată. Acestea nu pot fi utilizate decât conform sintaxei limbajului. Au fost definite 32 de cuvinte cheie:

auto	double	int	struct
break	else	long	switch
case	enum	register	typedef
char	extern	return	union
const	float	short	unsigned
continue	for	signed	void
default	goto	sizeof	volatile
do	if	static	while

Unele compilatoare de C mai adaugă la aceste liste încă câteva cuvinte cheie.

5.2. Tipurile de bază din limbajul C

Un tip de date reprezintă mulțimea valorilor pe care le pot lua datele de tipul respectiv, modul de reprezentare a acestora în memorie precum și operațiile care se pot efectua cu datele respective.

Tipurile de baza definite în limbajul C sunt: întreg, real și caracter. Unele dintre aceste tipuri diferă de la o implementare la alta a limbajului.

Un tip de date reprezintă:

- modul de reprezentare a datei respective în memoria calculatorului. Astfel, se precizează cum se convertesc biții din memoria calculatorului pentru a produce data reprezentată de valoare cu tipul respectiv
- dimensiunea pe care o ocupă în memorie o dată de tipul respectiv
- mulțimea de valori admisibile pentru datele de tipul respectiv.

În tabelul următor sunt prezentate tipurile fundamentale, memoria necesară stocării valorilor de acel tip și limita valorilor ce pot fi memorate într-o variabilă de acel tip.

Tipul	Dimensiune memorie	Limita valorilor
char	1 byte (octet)	$-2^7 \dots 2^7-1$
int	depinde de implementare (uzual 4 bytes)	
short int	2 bytes	
unsigned char	1 byte	0..255
unsigned int	depinde de implementare	
long int	4 bytes	
unsigned long int	4 bytes	
float	4 bytes	
double	8 bytes	
long double	8 bytes	

Primul tip este tipul caracter. O variabilă de acest tip va avea ca valoare codul ASCII asociat caracterului respectiv.

De exemplu, dacă unei variabile *i* se atribuie caracterul 'a', variabila va conține valoarea 97 (numărul de ordine al caracterului 'a' în codul ASCII).

Dec	Hx	Oct	Char	Dec	Hx	Oct	Html	Chr	Dec	Hx	Oct	Html	Chr	Dec	Hx	Oct	Html	Chr
0	0	000	NUL (null)	32	20	040	Space		64	40	100	@ @		96	60	140	` `	
1	1	001	SOH (start of heading)	33	21	041	! !		65	41	101	A A		97	61	141	a a	
2	2	002	STX (start of text)	34	22	042	" "		66	42	102	B B		98	62	142	b b	
3	3	003	ETX (end of text)	35	23	043	# #		67	43	103	C C		99	63	143	c c	
4	4	004	EOT (end of transmission)	36	24	044	$ \$		68	44	104	D D		100	64	144	d d	
5	5	005	ENQ (enquiry)	37	25	045	% %		69	45	105	E E		101	65	145	e e	
6	6	006	ACK (acknowledge)	38	26	046	& &		70	46	106	F F		102	66	146	f f	
7	7	007	BEL (bell)	39	27	047	' '		71	47	107	G G		103	67	147	g g	
8	8	010	BS (backspace)	40	28	050	((		72	48	110	H H		104	68	150	h h	
9	9	011	TAB (horizontal tab)	41	29	051	))		73	49	111	I I		105	69	151	i i	
10	A	012	LF (NL line feed, new line)	42	2A	052	* *		74	4A	112	J J		106	6A	152	j j	
11	B	013	VT (vertical tab)	43	2B	053	+ +		75	4B	113	K K		107	6B	153	k k	
12	C	014	FF (NP form feed, new page)	44	2C	054	, ,		76	4C	114	L L		108	6C	154	l l	
13	D	015	CR (carriage return)	45	2D	055	- -		77	4D	115	M M		109	6D	155	m m	
14	E	016	SO (shift out)	46	2E	056	. .		78	4E	116	N N		110	6E	156	n n	
15	F	017	SI (shift in)	47	2F	057	/ /		79	4F	117	O O		111	6F	157	o o	
16	10	020	DLE (data link escape)	48	30	060	0 0		80	50	120	P P		112	70	160	p p	
17	11	021	DC1 (device control 1)	49	31	061	1 1		81	51	121	Q Q		113	71	161	q q	
18	12	022	DC2 (device control 2)	50	32	062	2 2		82	52	122	R R		114	72	162	r r	
19	13	023	DC3 (device control 3)	51	33	063	3 3		83	53	123	S S		115	73	163	s s	
20	14	024	DC4 (device control 4)	52	34	064	4 4		84	54	124	T T		116	74	164	t t	
21	15	025	NAK (negative acknowledge)	53	35	065	5 5		85	55	125	U U		117	75	165	u u	
22	16	026	SYN (synchronous idle)	54	36	066	6 6		86	56	126	V V		118	76	166	v v	
23	17	027	ETB (end of trans. block)	55	37	067	7 7		87	57	127	W W		119	77	167	w w	
24	18	030	CAN (cancel)	56	38	070	8 8		88	58	130	X X		120	78	170	x x	
25	19	031	EM (end of medium)	57	39	071	9 9		89	59	131	Y Y		121	79	171	y y	
26	1A	032	SUB (substitute)	58	3A	072	: :		90	5A	132	Z Z		122	7A	172	z z	
27	1B	033	ESC (escape)	59	3B	073	; :		91	5B	133	[[		123	7B	173	{ {	
28	1C	034	FS (file separator)	60	3C	074	< <		92	5C	134	\ \		124	7C	174			
29	1D	035	GS (group separator)	61	3D	075	= =		93	5D	135	]]		125	7D	175	} }	
30	1E	036	RS (record separator)	62	3E	076	> >		94	5E	136	^ ^		126	7E	176	~ ~	
31	1F	037	US (unit separator)	63	3F	077	? ?		95	5F	137	_ _		127	7F	177	DEL	

Tipul întreg cel mai des utilizat în programe este **int**, dar numărul de bytes pe care se memorează valorile de acest tip diferă de la o implementare la alta. Numărul de bytes al unei valori de tip **int** reprezintă cuvântul calculatorului respectiv. Astfel, tipul **int** este echivalent cu **short int** sau **long int**, în funcție de implementare.

Celelalte tipuri întregi sunt obținute prin folosirea prefixului **signed** sau **unsigned**, indicând dacă valorile respective sunt cu semn (conțin și valori negative), respectiv fără semn (valori naturale).

Ultimele trei tipuri din tabel sunt tipuri reale, diferența dintre ele constând în cantitatea de memorie utilizată, intervalul de valori și precizia memorării valorilor (numărul de zecimale reținute).

Valorile reale se reprezintă conform notației din standardul IEEE (folosind semnul, mantisa și exponentul). De exemplu, pentru tipul **float** se utilizează reprezentarea în simplă precizie, folosind un bit de semn, 7 biți pentru exponent și 24 de biți pentru mantisa. Aceasta reprezintă are un exponent în limita a 10^{-37} și 10^{38} cu pînă la 7 zecimale precizie. Valoarea maximă a unui **float** este de 1.701411 E38.

Din tabel se observă că nu există un tip logic, așa cum este el definit în alte limbaje de programare. În limbajul C nu s-a definit acest tip dar se folosește următoarea convenție: o expresie este considerată adevărată dacă valoarea obținută la evaluarea ei este nenulă și falsă în caz contrar.

Variabilele care se vor folosi ca variabile logice vor fi declarate de tip întreg

O altă caracteristică aparține introducerii tipului **void**, pentru a desemna "nimic". Se mai folosește la declararea explicită a funcțiilor care nu au parametrii.

Pentru a putea utiliza o variabilă într-un program C, este obligatorie declararea acesteia, astfel:

TIP_DE_DATA lista_variabile;

unde:

- **TIP_DE_DATA** este orice tip predefinit sau derivat;
- **lista_variabile** conține lista variabilelor de acel tip, despărțite prin virgulă;

Exemple:

```
int a,b,c;
char ch;
float x,y;
long int z;
int g=7;
```

Observatie: La declararea variabilei întregi *g* s-a realizat și initializarea acesteia (=stabilirea unei valori initiale)

Variabilele care sunt declarate în interiorul corpului unei funcții se numesc variabile locale, iar cele declarate în afara oricărei funcții din program se numesc variabile globale. Variabilele globale vor putea fi utilizate în toate funcțiile ce compun programul, iar variabilele locale doar în cadrul funcției în care au fost definite.

În cadrul *tipurilor derivate* avem:

- *tipuri structurate* –tablouri, structuri, uniuni, câmpuri de biți, enumerări
- *tipuri funcție* –caracterizate atât prin tipul rezultatului furnizat cât și prin numărul și tipul argumentelor necesare pentru obținerea rezultatului.
- *tipuri pointer* –permit adresări indirecte la entități de diverse tipuri

Un tip specific limbajului C este *tipul void*. Acesta se folosește la declararea explicită a funcțiilor care nu returnează nici o valoare sau a funcțiilor care nu au parametri.

Tipul de date `int`

Valorile acestui tip sunt numere întregi, cuprinse în intervalul $[-32767, 32767]$ reprezentate în memorie pe 2 octeți, în cod complementar. Tipul de date `int` suportă modificatorii de tip `unsigned` (datele sunt numere normale) și `long` (modifică dimensiunea reprezentării). Se obțin astfel următoarele tipuri de date întregi:

Tip	Reprezentare	Valori
<code>int</code>	2 octeți cu semn	$[-32768, 32767]$
<code>unsigned int</code>	2 octeți fara semn	$[0, 65.535]$
<code>long int</code>	4 octeți cu semn	$[-2.147.483.647, 2.147.483.647]$
<code>unsigned long int</code>	4 octeți fara semn	$[0, 4.294.967.295]$

Atunci când un tip de date nu este precizat implicit este considerat `int`. Prin urmare putem specifica numai modificatorul `long` sau `unsigned` sau `unsigned long`, tipul fiind implicit `int`.

Constantele întregi sunt numere întregi din intervalul corespunzător tipului. Ele pot fi precizate în baza 10 folosind notația uzuală, în baza 8 constanta fiind precedată de un 0 nesemnificativ și în baza 16 constanta având prefixul `0x` sau `0X`.

Exemple:

```
123
-12345678
01234
0x1a0
0XFFFFF
```

Explicitarea tipului de constantă numerică se poate face utilizând un sufix. Pentru tipul întreg, utilizarea sufixului `U` determină alocarea tipului `unsigned`. Analog, folosim sufixul `L` pentru tratarea unui întreg ca `long`. Dacă utilizăm sufixul `F` pentru tipul virgulă mobilă, numărul va fi tratat ca `float` iar dacă folosim sufixul `L` numărul va fi de tip `long double`.

Exemple:

100U	unsigned
-1234L	long int
123.45F	float
123456.789	long double

Tipul de date char

Tipul caracter în C se reprezintă pe un octet și are ca valoare codul ASCII al caracterului respectiv. Constanta caracter grafic se scrie incluzând caracterul respectiv între caracterul apostrof.

Exemplu: 'A'

→ intern vom avea o reprezentare pe un octet ce conține valoarea 65 (codul ASCII al literei A).

Tip	Reprezentare	Valori
char	1 octet cu semn	[-128, 127]
unsigned char	1 octet fara semn	[0, 255]

Conținuturile de tip char (unsigned char) pot fi numere întregi din intervalul specificat care au codurile ASCII în intervalul specificat. Valorile de tip char pot să aibă o natură duală, caractere ASCII și numere întregi. Caracterul A și codul 65 au aceeași semnificație.

Caracterele grafice (coduri ASCII de la 32 la 127) se pot specifica încadrând caracterul respectiv între apostrofuri.

Exemplu:

'a', '9', '*'

Caracterele negrafice se pot specifica încadrând între apostrofuri o secvență de evitare (secvență escape). Secvențele escape sunt formate din caracterul \ (backslash) urmat de codul ASCII al caracterului exprimat în baza 8 sau în baza 16 precedat de un x.

Exemplu:

Secvență escape	Caracter
'\65'	'5'
'\x35'	'5' (exprimat în baza 16)
'\5'	Caracterul ♣
'\356'	Caracterul €

Unele caractere negrafice au asociate secvențe escape speciale:

Secvență	Semnificația
\a	alert (bell)
\b	backspace
\f	form feed
\n	new line
\r	carriage return
\t	horizontal tab
\v	vertical tab

Constantele șir de caractere sunt constituite dintr-o succesiune de caractere încadrată între ghilimele.

Exemple:

”Acesta este un șir”

”Prima linie \n A doua linie”

Tipuri reale

Tipurile reale sunt float și double. Tipul double acceptă și modificatorul long.

Tipul	Reprezentare
float	4 octeti în virgulă mobilă
double	8 octeti în virgulă mobilă
long double	10 octeti în virgulă mobilă

Un număr flotant este un număr rațional care se compune din semn (dacă e cazul), o parte întreagă (care poate fi vidă), o parte fracționară (care și ea poate fi vidă) litera e sau E și un exponent (care și ele pot lipsi). Nu pot fi vidate toate componentele. Partea întreagă este o succesiune de cifre hexagesimale. Partea fracționară se compune dintr-un punct urmat de o succesiune de cifre zecimale, succesiune care poate fi vidă.

Se reprezintă în forma uzuală sau științifică ca exponent a lui 10, urmat de e.

Exemple:

-1
5e-5
2.e-4
12.4
-2.67e-10
-2.67E+8

5.3. Instrucțiuni

Instrucțiunile C implementează structurile de bază ale programării structurate, prezentate în cursul 1 și identificabile în schemele logice și pseudocod astfel:

-*structura secvențială* (instrucțiunea compusă) ;
-*structura alternativă* (instrucțiunea if) ;
-*structura repetitivă* condiționată anterior (instrucțiunea while) și condiționată posterior (instrucțiunea do while)

Toate instrucțiunile limbajului C se termină cu ';' excepție făcând instrucțiunile care se termină cu } (instrucțiunea compusă și instrucțiunea switch) după care nu se pune ';'.

Instrucțiunea vidă

Instrucțiunea vidă are formatul:

;

și este folosită pentru a înlocui o instrucțiune care practic nu este, dar contextul (sintaxa) o cere.

Una din situații o constituie instrucțiunile de ciclare while și for a căror sintaxă impune corp al instrucțiunii. Dacă acesta lipsește, atunci instrucțiunea vidă va ține loc de corp al instrucțiunii.

Exemplul

```
. . . . .
for (i=0; (i+1) * (i+1) < n; i++);
. . . . .
```

Această instrucțiune de ciclare determină cel mai mare număr al cărui pătrat nu este mai mare decât numărul natural n adică $\lfloor \sqrt{n} \rfloor$ (partea întreagă din radical din n). Se observă că tot ceea ce este de făcut

se face în linia instrucțiunii `for`, dar sintaxa lui `for` impune corp al instrucțiunii și în locul acestuia se pune instrucțiunea vidă ;.

Instrucțiunea compusă

Forma generală:

```
{
    declaratii_si_definitii;

    instructiune1;
    instructiune2;
...
    instructiune n;
}
```

Se folosește în situațiile în care sintaxa impune o singură instrucțiune, dar codificarea impune prezența unei secvențe de instrucțiuni. Blocul de instrucțiuni contează ca o singură instrucțiune.

Observații:

1. După acoladă închisă nu se pune ;.
2. Corpul unei funcții are aceeași structură ca și instrucțiunea compusă.
3. O instrucțiune compusă permite folosirea mai multor instrucțiuni acolo unde sintaxa cere o instrucțiune, aceasta fiind echivalentă sintactic cu o singură instrucțiune.
4. instrucțiunea compusă reprezintă un domeniu de vizibilitate. Astfel, declarațiile și definițiile din interiorul unei instrucțiuni compuse au valabilitate doar în interiorul acesteia.

Instrucțiunea if

În limbajul C, instrucțiunea condițională de bază este instrucțiunea `if`.

Forma generală:

```
if (expresie)
    instructiune1;
else
    instructiune2;
```

Se evaluează expresia; dacă este diferită de 0 se execută `instructiune1` altfel `instructiune2`

O formă simplificată are instrucțiune2 vidă:

```
if (expresie)
    instructiune;
```

În problemele de clasificare se întâlnesc decizii de forma:

```
if (expr1)
    instr1;
else if (expr2)
    instr2;
...
else
    instrn;
```

Exemplu2: dorim să contorizăm caracterele citite pe categorii: litere mari, litere mici, cifre, linii și altele:

```
if (c == '\n')
    linii++;
```

```
else if (c>='a' && c<='z')
    lmici++;
else if (c>='A' && c<='Z')
    lmari++;
else if (c>='0' && c<='9')
    cifre++;
else
    altele++;
```

Observații: 1. Ramura `else` poate lipsi.

2. Întotdeauna una și numai una dintre instrucțiuni se execută adică instrucțiunea de pe ramura `if` sau cea de pe `else`.

3. Este posibilă utilizarea mai multor instrucțiuni `if` imbricate.

4. Deoarece există posibilitatea prezenței instrucțiunii `if` fără ramura `else`, rezultă că este necesară următoarea regulă: un `else` se pune în corespondență cu primul `if` care se află înaintea lui în textul sursă și care nu are asociat un alt `else`.

Exemplu3:

```
if(x)
    if(y) printf("1");
    else printf("2");
```

În acest caz, ramura `else` care tipărește valoarea 2 este legată de instrucțiunea `if (y)`.

```
if(x)
    {if (y) printf("1"); }
else printf("2");
```

În acest caz, datorită instrucțiunii compuse, ramura `else` care tipărește valoarea 2 aparține instrucțiunii `if (x)`.

Instrucțiunea while

Instrucțiunea `while` implementează structura repetitivă condiționată anterior. Forma instrucțiunii `while` este:

```
while (expresie)
    instructiune;
```

Atât timp cât *expresie* este diferită de 0 se execută *instructiune*. Instrucțiunea *while* mai este cunoscută și sub numele de ciclare cu test inițial. Bucla *while* este folosită atunci când numărul de iterații nu este cunoscut apriori.

Observații.

1. Instrucțiunea se repetă cât timp valoarea expresiei nu este nulă. Pentru ca ciclul să nu fie infinit, este obligatoriu ca instrucțiunea care se execută să modifice cel puțin una din variabilele care intervin în expresie, astfel încât aceasta să poată lua valoarea 0, sau să conțină o operație de ieșire necondiționată din ciclu (de exemplu `break`).

2. Dacă de la început expresia are valoarea 0, instrucțiunea nu se execută nici măcar o dată.

3. Sintaxa permite executarea în `while` a unei singure instrucțiuni, prin urmare, atunci când este necesare efectuarea mai multor operații, acestea se grupează într-o singură instrucțiune compusă.

Exemplu5: Programul care numără caracterele unui text. Introducerea se încheie cu *enter*.

```
#include <stdio.h>
```

```
int main ()
{
```



```
int i=0;
printf("Scrieti un text : \n");
while (getch()!='\r') /*se citește textul fara afisare in consola */
    i++;
printf("Numarul de caractere este %d\n",i);
return 0;
}
```

Exemplu6: Program care calculează factorialul:

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    long n, fact;
    printf("n="); scanf("%ld", &n);
    fact=1;
    while (n>1)
    {
        fact = fact * n;
        n--;
    }
    printf("Factorialul este : %ld\n", fact);
}
```

Instrucțiunea do while

Instrucțiunea do while implementează structura repetitivă condiționată posterior.

Forma instrucțiunii do while este :

```
do
    instructiune;
while (expresie);
```

Instrucțiunea este asemănătoare cu instrucțiunea *while* cu deosebirea că, aici, testul se face la sfârșitul buclei. Buclea se va executa cel puțin o dată, chiar dacă testul nu este îndeplinit de la început. Instrucțiunea se execută cât timp expresia este diferită de 0.

Observație: Spre deosebire de instrucțiunea *while*, în cazul acestei instrucțiuni, corpul ei se execută cel puțin o dată, indiferent de valoarea inițială de adevăr a expresiei.

Preferăm să utilizăm instrucțiunea *while* când este necesar să testăm o condiție înainte de efectuarea unor prelucrări.

Preferăm să utilizăm *do - while* când condiția depinde de la început de prelucrările din ciclu, prin urmare este necesar să o testăm după executarea instrucțiunii.

Exemplu8: Să se numere cifrele numărului natural memorat în variabila n. Corpul buclei se scrie ca mai jos.

```
#include<stdio.h>
int main()
{
    int n, nr;
    printf("introduceti un numar intreg: "); scanf("%d", &n);
    nr=0;
    do
    {
        n/=10;
```

```
        nr++;
    } while(n);
    printf("numarul de cifre este %d\n", nr);
    return 0;
}
```

Instrucțiunea for

În cazul în care se cunoaște numărul de iterații ale unui ciclu repetitiv, se poate ușor utiliza instrucțiunea for. *Formatul general* al acestei instrucțiuni este următorul:

```
for(exp1;exp2;exp3) instrucțiune;
```

Efectul acestei instrucțiuni este următorul: se evaluează exp1 după care se testează valoarea de adevăr a exp2. Dacă exp2 are valoarea 0, se termină execuția instrucțiunii for, și se continuă cu următoarea instrucțiune de după instrucțiunea for. Dacă exp2 are valoarea diferită de 0, se execută instrucțiune după care se evaluează exp3. Se revine la evaluarea lui exp2 și se continuă ciclic până când exp2 va deveni, caz în care se continuă cu următoarea instrucțiune de după instrucțiunea for.

Instrucțiunea for este echivalentă cu următoarea secvență de instrucțiuni:

```
exp1;
while(exp2)
{
    instrucțiune;
    exp3;
}
```

Observație: Oricare din cele 3 expresii pot să lipsească. De asemenea instrucțiunea poate lipsi. Dacă lipsesc toate cele 3 expresii se obține un ciclu infinit:

```
for(;;) instrucțiune;
```

Exemplu9 :

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int i;
    for( i = 1; i <= 10; i++ )
        printf("%d ", i );
    printf("\n");
    return 0;
}
```

Exemplu10: Să se scrie programul C care calculează $n!$ unde știm că $n!=n*(n-1)!$ iar $0!=1$.

```
#include<stdio.h>
int main()
{
    int n=6, fact=1, i;
    for(i=1;i<=n;i++) fact*=i;
    printf("%d! = %d\n", n, fact);
    return 0;
}
```

Instrucțiunea return

Instrucțiunea return este folosită pentru a returna rezultatul dintr-o funcție.

Este considerată drept instrucțiune de salt întrucât determină executarea programului să revină (să execute un salt înapoi) la punctul în care s-a făcut apelarea funcției.

Dacă instrucțiunii `return` îi este asociată o valoare, acea valoare devine valoarea calculată prin acea funcție. Dacă nu este specificată nici o valoare calculată a funcției, se presupune returnarea unei valori inutile (unele compilatoare C vor returna valoarea zero dacă nu este indicată nici o valoare).

Forma generală a instrucțiunii `return` permite 2 formate

```
return;    // este necesara daca tipul de return al functiei este void
return expresie;
```

Primul format se utilizeaza cand functia nu returneaza o valoare iar cel de-al doilea se utilizeaza atunci cand functia returneaza o valoare (functia returneaza valoarea expresiei specificate).

În cadrul unei funcții putem folosi instrucțiuni `return` la discreție. Cu toate acestea, o funcție va fi stopată din execuție la întâlnirea primei instrucțiuni `return`.

Acolada de la sfârșitul unei funcții determină de asemenea revenirea din aceasta. Situația este analogă cu un `return` căruia nu i s-a precizat nici o valoare.

O funcție declarată de tip `void` nu poate conține o instrucțiune `return` care specifică o valoare. Din moment ce o funcție de tip `void` nu are valoare calculată, este de bun simț faptul că o instrucțiune `return` interioară acesteia nu poate returna o valoare

Tipul valorii returnate va fi cel specificat la tipul funcției care returnează valoarea (tipul `int` în cazul în care nu s-a specificat un tip pentru această funcție). Funcția apelantă poate ignora valoarea returnată.

O funcție care nu returnează nimic se poate încheia și fără prezența instrucțiunii `return`. Astfel, ea se încheie după executia ultimei instrucțiuni și întâlnirea acoladei de sfârșit a funcției `}`.

Exemplu 12: Să se scrie o funcție care returnează maximumul a 2 numere primite ca parametru.

```
int max(int x, int y)
{
    if(x>y) return x;
    else return y;
}
```

Instrucțiunea switch

Permite realizarea unei structuri selective. Ea este o generalizare a instrucțiunii `if` care poate fi realizată prin structuri alternative imbricate.

Această instrucțiune determină transferul controlului unei instrucțiuni sau unui bloc de instrucțiuni în funcție de valoarea unei expresii și are următorul *format general*:

```
switch (expresie) {
    case c1: instr1;
    [case c2: instr2;]
    ...
    [default: instr_default;]
}
```

Efectul acestei instrucțiuni este următorul: se evaluează expresia dintre paranteze. Dacă valoarea expresiei este egală cu c_i atunci se execută instrucțiunea corespunzătoare constantei c_i . Dacă valoarea expresiei este diferită de orice c_i indicat, atunci se execută instrucțiunea corespunzătoare clauzei `default`, dacă există această clauză după care se trece la următoarea instrucțiune de după instrucțiunea `switch`.

După ce se execută instrucțiunea corespunzătoare unei constante indicate, dacă nu există instrucțiunea break atunci necondiționat se execută toate instrucțiunile de mai jos celei corespunzătoare constantei c_i , eventual până la prima instrucțiune break întâlnită.

Instrucțiunea switch este deseori folosită pentru a prelucra anumite comenzi de la tastatură, cum ar fi selecția unei opțiuni dintr-un meniu.

Observații:

1. Valoarea expresiei dintre paranteze trebuie să fie de un tip compatibil cu int (char, enum sau orice variantă de int). Nu se pot utiliza numere reale, șiruri, pointeri sau structuri dar se pot folosi elemente de tip compatibil cu int din cadrul șirurilor sau structurilor. Este interzisă apariția a două constante pentru case în aceeași instrucțiune switch cu aceeași valoare.
2. Standardul ANSI C prevede că instrucțiunea switch poate să aibă cel puțin 257 de instrucțiuni tip case. Există posibilitatea de a imbrica mai multe instrucțiuni switch una în alta, fără să apară conflicte chiar dacă unele constante case dintr-un switch interior și unul exterior conțin valori comune.

Exemplu 20:

```
...
switch (luna) {
// februarie
case 2: zile=28; break;
// aprilie, iunie,..., noiembrie
case 4: case 6: case 9: case 11: zile =30; break;
// ianuarie, martie, mai,.. decembrie
default: zile=31; break;
}
...
```

Instrucțiunea break

Instrucțiunea break este utilizată pentru ieșirea forțată dintr-o buclă, înainte de sfârșitul acesteia. În general, aceste instrucțiuni de ieșire forțată se aplică unor algoritmi nestructurați. Se recomandă evitarea acestora, știind fiind faptul că orice algoritm nestructurat poate fi transformat într-un algoritm structurat.

Dacă este necesar, corpul unei instrucțiuni de ciclare poate să conțină mai multe instrucțiuni break, corespunzătoare mai multor condiții de ieșire forțată. Bineînțeles, pot exista și ieșiri normale din aceste bucle, chiar dacă au fost prevăzute mai multe instrucțiuni break.

Instrucțiunea permite ieșirea dintr-un singur ciclu, nu și din eventualele cicluri care ar conține instrucțiunea repetitivă în care s-a executat instrucțiunea break.

Exemplu 15:

```
#include <stdio.h>
#define PROMPT ':'

int main()
{
    float a, b, result;
    char oper, eroare;
    while (putchar(PROMPT), (scanf("%f%c%f",&a, &oper, &b) != EOF)) {
        eroare=0;
        switch(oper) {
            case '+': result=a+b; break;
            case '-': result=a-b; break;
            case '*': result=a*b; break;
            case '/': if(b) result=a/b;
                     else
```

```

        {
            puts("*** Impartire la 0 ***");
            eroare=1;
        }
        break;
    default : printf("*** Operator ilegal %c ***\n", oper);
            eroare=1;
} //switch
if(!eroare)
    printf("rezultatul e %f\n", result);
} //while
} //main

```

Exemplu16:

```

char c; int a, b, r;
printf("Scrieti o operatie intre doi intregi: ");
if (scanf("%d %c %d", &a, &c, &b) == 3) { /* toate 3 corect */
    switch (c) {
        case '+': r = a + b; break; //iese din corpul switch
        case '-': r = a - b; break; // idem
        default: c = '\0'; break; // fanion caracter eronat
        case 'x': c = '*'; //'x' e tot ?nmultire, continua
        case '*': r = a * b; break; //ca si pt. apoi iese
        case '/': r = a / b; //la sfarsit nu trebuie break
    }
    if (c)
        printf("Rezultatul: %d %c %d = %d\n", a, c, b, r);
    else
        printf("Operatie necunoscuta\n");
}
else printf("Format eronat\n");

```

Instrucțiunea continue

Se utilizează în interiorul ciclurilor și permite saltul la începutul secvenței de instrucțiuni care formează corpul ciclului respectiv continuând cu următoarea iterație a ciclului, deci nu se părăsește bucla. Ea se aseamănă cu instrucțiunea break, dar în loc să forțeze încheierea buclării, instrucțiunea continue forțează trecerea la următoarea iterație a buclei.

Pentru bucla for, instrucțiunea continue determină execuția secvenței de incrementare și a testului de condiționare, iar pentru buclele while și do-while controlul programului este trecut testului de condiționare.

Exemplu17:

```

while (1)
{
    scanf("%lf", &x);
    if (x < 0.0)
        break; //iesim din while cand x este negativ
    printf("%lf\n", sqrt(x));
}
while (contor < n)
{
    scanf("%lf", &x);
    if (x > -0.01 && x <= 0.01)
        continue; //valorile mici nu se iau in considerare
    ++contor;
}

```

```
    suma += x;  
}
```

5.12. Instrucțiunea goto

Instrucțiunea de salt goto permite saltul la o anumită instrucțiune din cadrul funcției, instrucțiune precedată de o etichetă. Formal, instrucțiunea goto nu este necesară niciodată, în cazul programării structurate. Nu se recomandă utilizarea acestei instrucțiuni; programarea care utilizează salturi neconditionate se numește programare în stil “spaghetti”.

Formatul instrucțiunii goto este:

```
goto etichetă;
```

unde etichetă este un nume care identifică, sub forma:

```
etichetă: instrucțiune;
```

instrucțiunea cu care se continuă execuția programului.

Aceeași etichetă poate fi referită de mai multe instrucțiuni goto, dar o etichetă nu poate identifica decât o singură instrucțiune. Unicul scop pentru care se definește o etichetă este de a fi referită de o instrucțiune goto.